

PERUSOPETUSTA TÄYDENTÄVÄ OPPILAAN OMAN ÄIDINKIELEN OPETUSSUUNNITELMA

1. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	- S1 - Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja: kuunteleminen, puheenvuoron pyytäminen ja odottaminen sekä itse puhuminen; jokapäiväiset kohteliaisuussäännöt ja muut arkiset asiat. - Harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja (leikit, pelit draama ym.) - Havainnoidaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja. - Harjoitellaan ryhmätyötapoja. - Opitaan epäonnistumisen sietämistä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan		
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tulkitseminen		

T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 - Tutustutaan erilaisiin teksteihin (sadut, kertomukset, runot, yksinkertaiset tieto- ja mediatekstit, kuvat), harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. - Keskustellaan erilaisista teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kasvatetaan sanavarastoa. - Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten yksinkertaisten tekstien ja kuvien lukemista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen		
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessa ajatusten ja kokemusten jakamiseksi		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	- S3 - Harjoitellaan oikeaa kirjoitusasentoa, kirjoittamisen suuntaa ja erilaisten kirjoitusvälineiden käyttöä. - Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. - Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omissa tarinoissa ja ilmaisussa leikkejä ja saduttamista hyödyntäen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja		
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan		

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	• S4 • Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. • Tehdään yhteistyötä huoltajien ja oman kieliyhteisön kanssa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	• Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. • Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. • Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. • Käsitellään muiden oppiaineiden sanastoa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille		

2. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	S1 • Harjoitellaan kuuntelemista, puheenvuoron pyytämistä, odottamista ja puheenvuoron käyttämistä. • Harjoitellaan jokapäiväisiä kohteliaisuussääntöjä ja muita arkisia asioita opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä. • Nimetään tunteita sekä harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja. • Harjoitellaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja. • Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä. • Tuodaan esille omia kokemuksia sekä tarkkaillaan ja kehitetään omia viestintätapoja. • Harjoitellaan ryhmätyötapoja ja toisilta oppimista, palautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. • Opitaan epäonnistumisen sietämistä ja taitojen erilaisuuden tunnustamista.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan		
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tulkitseminen		

T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 - Tutustutaan erilaisiin teksteihin, harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. - Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. - Käytetään oppilaan omia materiaaleja oppitunneilla ja kotiläksyinä, tehdään läksyjä huoltajan kanssa. - Kasvatetaan sanavarastoa lukemalla ja yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta. - Tutustutaan kerronnan peruskäsitteisiin. - Tuodaan esille lukutaidon merkitys vuorovaikutuksessa. - Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten yksinkertaisten kaunokirjallisten, tietotekstien, mediatekstien ja kuvien lukemista. - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa, luetaan tekstejä ja harjoitellaan kertomistaitoja. - Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa kertovissa ja kuvaavissa teksteissä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen		
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessä ajatusten ja kokemusten jakamiseksi		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 - Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omissa tarinoissa ja ilmaisussa. Harjoitellaan yksinkertaisten tekstien luomista yksin ja yhdessä. - Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. - Kirjoitetaan sanoja, lauseita ja omia juttuja osaamisen mukaan. - Harjoitellaan omien tekstien suullista tuottamista ja kirjoittamista osaamisen mukaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja		
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan		

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	- S4 - Havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, mediassa ja vapaa-ajan tilanteissa. - Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. - Tutustutaan maailmankartan avulla paikkoihin, missä opetettavaa kieltä puhutaan. - Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. - Osallistutaan kieliyhteisön toimintaan mahdollisuuksien mukaan. - Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä monipuolisia oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	- Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. - Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. - Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. - Käsitellään oppilaiden esille tuomia aiheita. - Harjoitellaan yksinkertaisia tiedonhankintatehtäviä. - Käsitellään samaa sanastoa kuin muiden oppiaineiden opiskelussa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille		

3. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 - Harjoitellaan ryhmässä kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. - Harjoitellaan toimimaan vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti. - Valmistellaan toisille esitettävää materiaalia ja harjoitellaan puheesityksiä. - Harjoitellaan erilaisia viestintä- ja esitystilanteita. - Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Tutustutaan lapsille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin. - Opitaan käyttämään kirjaston palveluja. - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. - Harjoitellaan kaunokirjallisuuden sekä erilaisten tieto- ja mediatekstien lukemista ja ymmärtämistä. - Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita myös omakielisissä teksteissä. - Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (esim. sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua, synonyymien valintatehtäviä). - Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen eroja.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		

T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 • Harjoitellaan kirjoittamista esimerkkien ja mallien perusteella käsin ja tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen. • Tutustutaan oikeinkirjoitussääntöihin. • Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. • Harjoitellaan omien tarinoiden luomista yksin ja yhdessä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 • Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin. • Tuodaan esille oman kielen keskeisiä rakennemalleja ja ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. • Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä sekä vertailemaan niitä muihin oppilaille tuttuihin kieliin.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 • Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. • Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. • Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. • Kannustetaan oppilasta työskentelemään omalla kielellään sekä hakemaan tietoa itsenäisesti.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

4. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 - Harjoitellaan ryhmässä kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. - Harjoitellaan toimimaan yhteisissä oppimistilanteissa ja vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti. - Harjoitellaan erilaisia viestintätilanteita. - Harjoitellaan suullisen esityksen pitämistä jostakin tutusta aiheesta. - Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. - Käytetään opetuksessa mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua, synonyymien valintatehtäviä). - Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita omakielisissä teksteissä. - Puhutaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. - Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja. - Luetaan muiden oppiaineiden tekstejä sekä harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista sekä niiden omaan käyttöön ottamista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		

T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 • Harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista käsin ja tietokoneella yksin ja ryhmässä. • Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. • Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. • Opetellaan arvioimaan omia tekstejä sekä palautteen antamista ja vastaanottamista.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 • Käsitellään omaa kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja havainnoidaan kulttuuripiirteitä. • Tutustutaan sanaluokkiin ja yksinkertaisiin lauserakenteisiin. • Harjoitellaan käyttämään oman kielen rakennemalleja. • Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä ja vertailemaan niitä muihin oppilaiden tuntemiin kieliin.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisimpiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 • Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. • Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena (tieto- ja viestintäteknologia omakielisessä tiedonhankinnassa). • Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita kuten esim. runot, laulut, käsitekartat, kielten vertailu.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

5. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 - Toimitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja ilmaistaan oma mielipide rohkeasti ja rakentavasti. - Osallistutaan kouluyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. - Harjoitellaan omaa osaamista ilmaisevien esitysten tekemistä ja esittämistä. - Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. - Tehdään ryhmätöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja luetaan erilaisia tekstejä. - Käytetään mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja. - Käytetään opittua taitoa tunnistaa omakielisissä teksteissä kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaaottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. - Työskennellään eri oppiaineiden tekstilajien kanssa. - Pohditaan kaunokirjallisuuden merkitystä omien kokemusten kannalta. - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä sekä innostetaan kulttuurin pariin (esim. teatteri).	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		

T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 - Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. - Harjoitellaan kirjallista ilmaisua ja omien tekstien kirjoittamista (fiktiiviset ja ei-fiktiiviset tekstit) - Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita ja tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden valintaa. - Käytetään oikeinkirjoitusohjelmia. - Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. - Harjoitellaan oikeinkirjoitussääntöjen huomioon ottamista omissa kirjoituksissa. - Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 - Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin. - Kannustetaan oppilasta arvostamaan sekä oman että Suomen kulttuurin erityispiirteitä. - Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä. - Tuodaan esille kielelle ominaisten rakenteiden vaikutusta merkitykseen (kielen morfologia ja syntaksi). - Verrataan oppilaille tuttujen kielten rakenteita ja sanastoa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 - Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin, Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. - Käytetään eri tiedealojen sanastoa (esim. OPH:n sanastoaineisto). - Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisessä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. - Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

6. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Laajennetaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä - ja esitystilanteissa. - Laajennetaan oppimisen ja vertaisoppimisen taitoja vuorovaikutustilanteissa. - Tehdään ryhmitöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 - Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. - Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. - Keskustellaan tekstien mahdollisista piilomerkityksistä ja monimerkityksellisyydestä. - Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä. Harjoitellaan tiedon lähteen selvittämistä sekä tiedon luotettavuuden arviointia. - Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja hierarkioita. - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. - Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista	S3 Syvennetään oppilaan	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	tietoisuutta eri tiedonalojen kielten eroista. - Syvennetään tekstin suunnittelun ja tuottamisen taitoja sekä tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä. - Harjoitellaan omien tekstien tuottamista esimerkkien avulla. - Käytetään opittua tietoa kirjoittamisprosessin vaiheista ja muokataan tekstejä palautteen perusteella. - Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä. - Otetaan oikeinkirjoitussääntöjä huomioon omissa kirjoituksissa.	
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 - Käsitellään omaa kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja pohditaan kulttuurin merkityksiä. - Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä. - Laajennetaan kielen eri rakenteiden käyttöä sekä sanastoa.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 - Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. - Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. - Käytetään eri tiedealojen sanastoja (esimerkiksi OPH:n sanastoaineisto). - Laajennetaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisessä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. - Käytetään erilaisia kielenoppimisen strategioita.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Hyvän osaamisen kriteerit

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas osaa toimia itselleen tutuissa ja epämuodollisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia rakentavasti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa.
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1	Oppilas oppii käyttämään erilaisia ilmaisukeinoja, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa.	Erilaisten ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa kuunnella muita mutta osallistuu ryhmä- ja vuorovaikutustilanteisiin satunnaisesti.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla erilaisia kielellisiä keinoja osallistessaan keskusteluun ryhmätilanteessa.	Oppilas osaa hyödyntää kielellisten keinojen lisäksi äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa ryhmätilanteissa. Oppilas osaa muokuttaa viestintäänsä ryhmätilanteeseen sopivaksi ja	Oppilas osaa muokuttaa kielellisiä ja viestinnällisiä keinojaan tilanteeseen sopivalla tavalla. Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmässä ja ottaa muiden näkemykset huomioon keskustellessaan.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
						ottaa muut osallistujat huomioon.	
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1	Oppilas oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta.	Oman toiminnan arvioiminen sekä palautteen vastaanottaminen ja antaminen	Oppilas osaa nimetä jonkin viestinnällisen vahvuutensa tai kehittämiskohteensa.	Oppilas osaa kuvata itseään viestijänä ja nimetä muutaman vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Oppilas osaa ottaa vastaan palautetta.	Oppilas osaa kuvata vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan viestijänä. Oppilas osaa antaa niukkaa palautetta.	Oppilas osaa arvioida omia viestintätaitojaan. Oppilas osaa ottaa vastaan ja hyödyntää palautetta omasta toiminnastaan sekä antaa palautetta.
Tekstien tulkitseminen							
T4 innostaa oppilasta lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2	Oppilas lukee omakielisiä tekstejä kielitaidon mukaan.	Omakielisten tekstien lukeminen	Oppilas osaa lukea yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea melko monipuolisesti erilaisia tekstejä tai tekstikatkelmia omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia tekstejä omalla äidinkielellään.
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2	Oppilas sujuvoittaa lukemistaan ja oppii käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita.	Lukutaidon kehittyminen	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään rakenteeltaan ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä hitaasti.	Oppilas osaa lukea omalla äidinkielellään rakenteeltaan ja kieleltään yksinkertaisia tekstejä melko sujuvasti.	Oppilas osaa lukea melko sujuvasti kielitaidolleen sopivia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa lukea sujuvasti erilaisia kielitaidolleen sopivia tekstejä omalla äidinkielellään.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
				Oppilas osaa ohjautusti käyttää jotakin yksinkertaista tekstinymmärtämisen perusstrategiaa.	Oppilas osaa käyttää jotakin yksinkertaista tekstinymmärtämisen perusstrategiaa.	Oppilas osaa käyttää tavallisimpia tekstinymmärtämisen perusstrategioita.	Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita tarkoituksenmukaisesti.
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2	Oppilas oppii käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi ja tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä.	Lukutaidon ja tekstien käyttö	Oppilas osaa hyödyntää yksinkertaisia tekstejä omalla äidinkielellään ja keskustelee teksteistä apukysymysten ja mallien avulla.	Oppilas osaa hyödyntää mallien avulla tekstejä omalla äidinkielellään tiedon hankkimiseksi. Oppilas osaa mallien avulla kuvata tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella hänen omalla äidinkielellään kirjoitetuista teksteistä sekä kuvata tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa.	Oppilas osaa kirjoittaa ja keskustella erilaisista hänen omalla äidinkielellään kirjoitetuista teksteistä sekä pohdita tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa.
Tekstien tuottaminen							
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuun sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3	Oppilas oppii kehittämään ilmaisuun sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan.	Ilmaisu tekstien tuottamisessa	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten tai mallien avulla lyhyitä tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa ohjatusti tekstejä omalla äidinkielellään ja käyttää itselleen tuttuja ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään myös pidempiä tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tilanteeseen sopivia tekstejä ja käyttää monipuolisia ilmaisuja.
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja	S3	Oppilas sujuvoittaa kirjoittamisen perustaitoja, tekstien	Kirjoittamisen perustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla lyhyen yhtenäisen	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään lyhyen	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään tekstin,	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään loogisesti

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstin tuottamisen taitoa		tuottamisen taitoa ja oman äidinkielenensä kirjoitusjärjestelmän hallintaa.		tekstin omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia kirjoitetun kielen rakenteita.	tekstin, jonka viestistä saa selvää. Oppilas noudattaa kirjoitetun kielen peruskäytänteitä. Oppilas osaa kirjoittaa oman äidinkielenensä kirjoitusjärjestelmän mukaisesti ohjattuna.	jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa kirjoittaa käsin tai tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen oman äidinkielenensä kirjoitusjärjestelmän mukaisesti.	jaksotetun tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa käyttää oman äidinkielenensä kirjoitusjärjestelmää.
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3	Oppilas oppii edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä.	Ajatusten ja kokemusten ilmaisemisen erityyppisissä teksteissä	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien tai apukysymysten avulla yksinkertaisia kertovia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	Oppilas osaa tuottaa omalla äidinkielellään mallien avulla yksinkertaisia kertovia ja kuvaavia tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.	Oppilas osaa tuottaa monipuolisesti kertovia ja kuvaavia tekstejä omalla äidinkielellään.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen							
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4	Oppilas oppii ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiään sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä.	Kielellisen ja kulttuurisen identiteetin ymmärtäminen sekä äidinkielen merkityksen havainnointi	Oppilas osaa ohjautusti tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä apukysymysten avulla oman kielensä ja kulttuurinsa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa nimetä oman kielensä ja kulttuurinsa ominaispiirteitä. Oppilas osaa kuvata oman äidinkielen merkitystä.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen käyttöä ja merkitystä.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T11 ohjata oppilasta tutustumaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin	S4	Oppilas oppii tuntemaan oman äidinkielen keskeisimpiä rakenteita.	Oman äidinkielen keskeisten rakenteiden tuntemus	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia äidinkielen rakenteita apukysymysten tai mallien avulla.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla äidinkielen keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä.	Oppilas osaa tunnistaa mallien avulla oman äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä.	Oppilas osaa käyttää oman äidinkielen keskeisiä rakenteita.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena							
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5	Oppilas oppii hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä.	Oman äidinkielen käyttö oppimisessa ja eri tiedonalojen kielen kehittyminen	Oppilas ymmärtää joidenkin oppiaineiden sisältöä arkikielessä.	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena mallien ja apukysymysten avulla.	Oppilas osaa käyttää mallien avulla omaa äidinkieltään opiskelun tukena ja tuntee jonkin verran eri tiedonalojen kieltä.	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään opiskelun tukena.
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5	Oppilas oppii etsimään tietoa omalla äidinkielellään.	Omakielinen tiedonhaku	Oppilas osaa hakea ohjatusti tietoa annetuista omakielisistä lähteistä.	Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisista omakielisistä lähteistä mallien avulla.	Oppilas osaa ohjatusti hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa ohjatusti tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.	Oppilas osaa hakea tietoa eri lähteistä omalla äidinkielellään. Oppilas osaa käyttää erilaisia omakielisiä lähteitä ja tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.

7. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 - Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. - Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. - Havainnoidaan kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. - Ohjataan oppilasta erilaisuuden hyväksymiseen, oman identiteetin vahvistamiseen ja hyvän itsetunnon kehittämiseen. - Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. - Kannustetaan oppilasta hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja toimimaan aktiivisesti.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 - Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta. - Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. - Kannustetaan kirjastojen tarjonnan aktiiviseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen. - Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. - Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä sekä esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	• Kehitetään tekstin ymmärtämisen strategioita. • Syvennetään tekstien tulkinnan taitoja lukemalla ja tutkimalla sekä fiktiivisiä tekstejä että media- ja asiatekstejä. • Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. • Tarkastellaan kriittisesti median ja sosiaalisen median tekstejä. • Käsitellään omakielisiä autenttisia tekstejä koko kielialueelta kulttuuri- ja historiallista taustaa huomioon ottaen. • Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia erilaisissa viestintäympäristöissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 • Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisinä, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. • Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. • Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen. • Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. • Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. • Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä erityisesti pohtiville ja kantaottaville teksteille tyypillisiä piirteitä. • Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisemista ja perustelemista kirjallisesti. • Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. • Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. • Harjoitellaan lähdekritiikkiä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaottavia ja pohtivia tekstejä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 • Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. • Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. • Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. • Harjoitellaan eri rekistereiden, tyylipiirteiden ja sävyjen ilmaisemista omissa teksteissä. • Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteelliseen alkuperään.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito

T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 • Tuotetaan yksinkertaisia digitaalisia tekstejä. • Hyödynnetään oppilaan osaamista ja tietoja oman äidinkielen taitojen kehittämisessä. • Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä ja tietotekniikkaosaamista sekä kirjastoa mahdollisuuksien mukaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

8. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 - Syvennetään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti sekä pohditaan palautteesta oppimista. - Syvennetään kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. (- Syvennetään omassa kielenkäytössä viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja. - Syvennetään tilanteisiin ja kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. - Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. - Harjoitellaan omien esitysten havainnollistamista ja esiintymistaitoja. - Arvioidaan omia vahvuuksia ja tunnistetaan kehittämiskohteita.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 - Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. - Käsitellään oppilaiden valitsemia tekstejä yksin ja yhdessä. Käytetään kirjastoa mahdollisuuksien mukaan. Monipuolistetaan lukuharrastusta tutustumalla eri taidelajeihin, esim. kirjoihin perustuvat elokuvat, maalaukset ym. - Perehdytään erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin. - Syvennetään tekstilajitaitoja. - Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa sekä syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. - Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	• Harjoitellaan eri tekstilajien tietosisällön tiivistämistä ja esittelemistä toisille.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 Syvennetään tekstien kohdentamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. • Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. • Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivia ilmaisutapoja. • Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet) sekä opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja ja ilmaisemaan viittaussuhteita. • Tutkitaan tekstejä ja niiden merkityksiä. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. • Otetaan huomioon oman kielen kirjakielen konventiot. • Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		

T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. - Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. - Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. - Opitaan käyttämään omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita. - Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteellisen alkuperään. - Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. - Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomi-vieraat kielet). - Tarkastellaan mediakieltä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 - Tarkastellaan ja harjoitellaan eri oppiaineiden perustekstilajeja, esimerkiksi käsitteen määrittely, koevastaus ja tutkielma. - Harjoitellaan lähdekritiikkiä. - Rakennetaan kokonaisuuksia eri lähteistä saaduista tiedoista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

9. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 - Ohjataan oppilasta ottamaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma. - Lisätään tietoa maailman eri kulttuureista. - Pohditaan omaan kulttuuriin kuuluvia viestintätapoja ja verrataan niitä muiden kulttuurien viestintätapoihin. - Harjoitellaan erilaisuuden kohtaamista. - Harjoitellaan ilmaisutapojen mukauttamista kulttuuriympäristöön ja tilanteeseen sopiviksi. - Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla media- ja asiatekstejä eri muodoissaan, kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	- Tarkastellaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä. - Jaetaan kokemuksia, tulkintoja ja elämyksiä. - Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 - Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja. - Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. - Syvennetään tekstilajien kielellisten piirteiden tuntemusta. - Syvennetään taitoa käyttää asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaista viittaussuhteita. Harjaannutetaan eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä tekstilähtöisesti omissa teksteissä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		

T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 - Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Käsitellään kielialueen nykyaikaisia teoksia. - Keskustellaan erilaisista kielellisistä ja kulttuurisista identiteeteistä ja pohditaan omia identiteettejä. - Tarkastellaan median kieltä ja tunnistetaan sen paikallisia ominaisuuksia. Verrataan mediatekstejä ja pohditaan niiden tarkoituksperää. - Syvennetään oikeinkirjoitussääntöjen osaamista sekä taitoa käyttää omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 Syvennetään taitoa rakentaa eri lähteistä eri kielillä saaduista tiedoista omia kokonaisuuksia ja tehdä johtopäätöksiä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Hyvän osaamisen kriteerit

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	---------------	---------------------------------	------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

		oppimisen tavoitteet					
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen							
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1	Oppilas oppii toimimaan monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	Oppilas osaa toimia satunnaisesti itselleen tutussa ryhmässä ja arkisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy säätelemään toimintaansa tilanteen mukaan.
Tekstien tulkitseminen							

T2 kannustaa oppilasta monipuolista- maan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2	Oppilas tuntee monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Tekstimaailman ja lukuharrastuksen monipuolisuus	Oppilas osaa lukea erilaisia yksinkertaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä mutta pitää kiinni itselleen tutuissa tekstilajeissa.	Oppilas osaa lukea erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.	Oppilas osaa lukea monipuolisesti erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä.
T3 innostaa oppilasta	S2	Oppilas kehittää erittelevää ja	Erittelevä ja kriittinen	Oppilas osaa hyödyntää	Oppilas ymmärtää	Oppilas osaa tarkastella	Oppilas osaa käyttää

kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista		kriittistä lukutaitoa sekä ymmärtää ja tulkitsee erilaisia tekstejä.	lukutaito sekä tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen	yksinkertaisia tekstejä tehtävän suorittamiseksi mallin mukaan.	tekstin sisällön ydinasiat ja harjoittelee tarkastelemaan tekstejä kriittisesti.	tekstejä kriittisesti käyttäen joitakin tekstinymmärtämisen strategioita.	tarkoituksenmuksia tekstinymmärtämisen strategioita. Oppilas valitsee, käyttää, tulkitsee ja arvioi kriittisesti myös itselleen uudentyyppisiä tekstejä.
---	--	--	---	---	--	---	---

T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3	Oppilas rohkaistuu kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan ja vahvistaa myönteistä suhtautumistaan kirjoittamiseen.	Tekstien tuottaminen ja ilmaisu	Oppilas osaa tuottaa apukysymysten ja mallien avulla yksinkertaista tekstiä.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti mallien avulla tekstiä käyttäen itselleen tuttuja ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti myös pidempiä tekstejä käyttäen monipuolisia ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti monipuolisia tilanteeseen sopivia tekstejä käyttäen luovia ilmaisuja.
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3	Oppilas sujuvoittaa ja monipuolistaa kirjoittamisen taitoaan ja oman äidinkiелensä kirjoitusjärjestelmän hallintaa.	Sujuva ja monipuolinen kirjoittamisen taito, ymmärrettävän tekstin tuottaminen ja kirjoitetun kielen konventioiden hallinta	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisen tekstin, jonka viestistä saa selvää. Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia	Oppilas osaa tuottaa lyhyen tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa jaksottaa tekstinsä ja noudattaa kirjoitetun	Oppilas osaa tuottaa tekstin, jonka viesti välittyy helposti. Oppilas osaa hyödyntää kirjoittamisessaan tieto- ja viestintätekniikkaa.	Oppilas osaa tuottaa ymmärrettävän ja sujuvan tekstin. Oppilas osaa jäsentää tekstinsä ja kappaleensa loogisesti ja

				rakenteita sekä pääsääntöisesti esimerkiksi virkkeen lopetusmerkkejä ja isoaa alkukirjainta.	yleiskielen peruskäytänteitä .		kiinnittää huomiota sanavalintoihin sekä noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytänteitä.
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3	Oppilas rohkaistuu tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä.	Taito tuottaa eri tekstilajeja edustavia tekstejä	Oppilas osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisia ja konkreettisia kertovia ja kuvaavia tekstejä itselleen tutuista aiheista.	Oppilas osaa tuottaa ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää mallien avulla niille tyypillisiä keinoja.	Oppilas osaa tuottaa pohtivia ja erilaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä keinoja.	Oppilas osaa tuottaa itsenäisesti erilaisia tekstejä ja käyttää monipuolisesti niille tyypillisiä keinoja.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen	S4	Oppilas pohtii kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja	Kieli- ja kulttuuri-tietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa tunnistaa joitakin oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa ominaispiirteitä.	Oppilas osaa kuvailla mallien avulla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin merkitystä ja vertailee niitä	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteettinsä sekä äidinkielen käyttöä,	Oppilas osaa kuvailla itsenäisesti kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä
--	----	--	---	--	---	---	--

käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuri-tarjontaa		asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuri-tarjontaa.		Oppilas tuntee jonkin verran omakielistä mediaa ja kulttuuri-tarjontaa.	apukysymysten avulla tuttuihin kieliin ja kulttuureihin, myös Suomeen ja suomalaiseen kulttuuriin.	merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa hyödyntää omakielistä mediaa ja kulttuuri-tarjontaa.	äidinkielten merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Oppilas hyödyntää luovasti ja itsenäisesti omakielistä mediaa ja kulttuuri-tarjontaa.
--	--	---	--	---	--	--	--

T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen	S4	Oppilas tunnistaa kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa.	Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa mallien ja apukysymysten avulla tehdä yksittäisiä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä, kuten kirjoitetun ja puhutun kielen eroista.	Oppilas osaa mallien avulla tehdä havaintoja tekstien ja kielen piirteistä ja eri rekisterien ja tyylien eroista.	Oppilas osaa tunnistaa kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä.	Oppilas osaa tunnistaa ja käyttää itsenäisesti kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen monipuolista
--	----	---	--------------------------------	---	---	--	--

käyttööä eri tilanteissa						Oppilas osaa käyttää mallien avulla kielen eri rekistereitä.	tilanteista käyttöä.
--------------------------	--	--	--	--	--	--	----------------------

T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4	Oppilas syventää tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista.	Keskeisten rakenteiden tuntemus ja käyttö	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisimpia äidinkiелensä rakenteita apukysymysten ja mallien avulla.	Oppilas tunnistaa mallien avulla joitakin äidinkiелensä keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä tutuissa ympäristöissä.	Oppilas tunnistaa mallien avulla ja itsenäisesti oman äidinkiелensä keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä erilaisissa viestintäympäristöissä.	Oppilas tuntee hyvin äidinkiелensä keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä monipuolisesti myös itselleen uudenalaisissa viestintäympäristöissä.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena							
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri	S5	Oppilas kehittää toimivaa kaksikielisen ja monikielisyystään ja taitoaan käyttää sitä monipuolisesti tiedonhaussa ja	Omakielinen ja monikielinen tiedonhaku ja tiedonkäsittely tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä	Oppilas harjoittelee käyttämään äidinkieltään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.	Oppilas käyttää mallien avulla äidinkieltään ja monikielisyystään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.	Oppilas osaa käyttää itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyystään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.	Oppilas käyttää monipuolisesti ja itsenäisesti äidinkieltään ja monikielisyystään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.

oppiaineissa ja ympäristöissä		tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä tekijänoikeuksia noudattaen.		Oppilas osaa hakea tietoa tavanomaisista lähteistä mallien avulla.	Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja tietää, mitä yksityisyyden suojalla tarkoitetaan.	Oppilas harjoittelee lähteiden valintaa, käyttöä ja luotettavuuden arviointia. Oppilas erottaa yleensä faktan mielipiteestä.	Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta ja valita tehtävään sopivat lähteet.
-------------------------------	--	---	--	--	---	--	--

Oman äidinkielen arviointi

- Ensimmäisen luokan oppilaat eivät saa todistusta. Opettaja pitää oppilaan ja huoltajien kanssa yhteisen arviointikeskustelun.
- 2.–3. luokan oppilaat saavat sanallisen arvioinnin sekä syyslukukauden että kevätlukukauden lopussa.
- 4.–9. luokan oppilaat saavat numeroarvioinnin sekä syyslukukauden että kevätlukukauden lopussa.
- Kuudennella ja yhdeksännellä vuosiluokalla arviointi perustuu hyvän osaamisen kriteereihin.
- Arvioinnissa käytetään erillistä todistuskaavaketta, jossa arvioidaan erikseen kielen osaamisen eri osa-alueet.
 - Yleisarvosana on osa-alueiden keskiarvo
 - Poikkeustapauksissa voidaan arvioida asteikolla hyväksytty / hylätty